

8301/2025 liite: Sivistyslautakunnan lausunto valtuustoaloitteeseen

TikTok on tällä hetkellä nuorten keskuudessa suosituin somealusta. Se tavoittaa suuren määrän nuoria. TikTokissa liikkuu myös paljon vääriä ja jopa nuorille vaarallista sisältöä, jota nuorten kanssa toimivien ammattilaisten pitäisi päästä oikaisemaan. Monet tahot ja julkisorganisaatiot, kuten poliisi, toimivat TikTokissa juuri tämän vuoksi ennaltaehkäisevällä työotteella ja ovat toisin kuin Kuopiossa saaneet tietoturvaan liittyvät asiat ratkaistua.

Nuorisopalveluiden toiminta siellä, missä nuoret ovat, on perusteltua, koska silloin nuoret voidaan kohdata, ohjata heitä sekä tiedottaa tehokkaasti nuorisopalvelujen toiminnasta. Kuopion kaupungin maantieteellisen laajuuden vuoksi nuorisopalvelujen tarjoaminen kaikille nuorille on haastavaa. Digitaalisessa ympäristössä toimiminen takaa nuorisopalvelujen saatavuuden huomattavasti suuremmalle osalle nuoria yhdenvertaisemmin.

Nuori Kuopio -toimituksen ideana on ollut tuottaa sisältöä nuorilta nuorille. Sen tuottamat videot ovat tavoittaneet suuret katsojaluvut. Nuoret tavoittavat viestiessään oman ikäistensä tavan ajatella. Näin viestintä on tehokkaampaa kuin aikuisilta nuorille suunnattuna. Toiminta on lisäksi laadukasta, mistä esimerkkinä on toimituksen lyhytvideollaan saama tunnustuspalkinto valtakunnallisessa "Kaikki kuvaa"-kilpailussa.

Helsingin kaupungin nuorisopalvelujen yhteydessä toimii Nuorten ääni -toimitus, joka toimii itsenäisellä statuksella eli irrallaan kaupungin toiminnasta omin laittein. Heille TikTokin käyttö on mahdollista. Koska talouden tasapainottaminen on kohdentunut voimakkaasti sivistyspalveluihin, ei nuorisopalveluilla ole hankerahoituksen loppumisen jälkeen taloudellisia mahdollisuuksia jatkaa Nuori Kuopio -toimituksen toimintaa ilman lisärahoitusta.

Keskitetty viestintä ja tietohallinto ovat osaltaan antaneet seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen.

Kuopion kaupungin keskitetty markkinointi ja viestintä on tehnyt tietosuojavaikutusten arvioinnin Kuopion kaupungin TikTokin päätilin (@cityofkuopio) osalta loppuvuodesta 2024.

Arvioinnissa todetaan ensinnäkin, että kaupungin viestinnän on tärkeä olla niissä kanavissa läsnä, joissa kuntalaiset ovat. Sosiaalinen media on pääasiallinen uutislähde jo suurelle osalle 18–24-vuotiaita nuoria. Vastaavaa, yhtä tehokasta tapaa saavuttaa ko. kohderyhmää ei käytännössä ole. Valitettavasti sosiaalisen median kanaville yhteistä on, että kanavaan tallennettu tieto siirtyy sosiaalisen median palveluntarjoajan omaisuudeksi jo luonnosvaiheessa. Sosiaalisen median palveluntarjoajat toimivat EU/ETA-alueen ulkopuolella.

Liite

03.02.2026

Asianro 8301/12.05.00/2025

Vaikka TikTokin käytössä havaittiin etuja, tärkeimpänä niistä nuorten tavoittaminen, niin kanavaan liittyi suuria riskejä. Arvioinnissa tunnistettiin mm. seuraavat seikat merkittävimpinä uhkina:

- henkilötietoja siirretään maahan, jonka tietosuoja ei vastaa EU:n sääntelyä,
- videoiden tietoja voidaan käyttää tekoälyn kouluttamiseen sekä
- TikTokiin tallennettuja, julkaistuja ja uudelleen jaettuja videoita / henkilötietoja ei voida poistaa sovelluksesta.

Näiden ja muiden riskien sekä tietosuojavaikutusten kokonaisarvioinnin perusteella jouduimme lopettamaan kaupungin päätilin (@cityofkuopio) TikTokissa (päätös 29.11.2024).

Tämä ei tietenkään poistanut sitä tavoitetta ja haastetta, että kaupungin on löydettävä keinoja osallistaa myös nuoria toimintaansa ja tavoittaa heidät luotettavalla tiedolla, varsinkin kriittisillä hetkillä. Tämän vuoksi olemme pitäneet Nuori Kuopio -toimituksen toimintaa erinomaisena mallina siitä, kuinka nuoria voidaan tavoittaa myös kaupungin viesteillä yhteistyötä tekemällä.

Nuoret ovat Kuopion kaupungin viestinnälle haastava kohderyhmä. Kanavat vaihtuvat tiuhaan tahtiin ja kaupungin tekemä "organisaatioviestintä" ei välttämättä puhuttele nuoria. Nuori Kuopio tarjoaa väylän tavoittaa heidät ja herättää kiinnostus kaupungin palveluihin, tapahtumiin ja muihin sisältöihin, jotka kiinnostavat paikallisia nuoria. Yhteistyö toimituksen kanssa voi vahvistaa myös Kuopion kaupungin viestinnän roolia ja asemaa nuorten keskuudessa. Kuopion kaupungin osallistuminen Nuori Kuopio -toimintaan antaa kaupungista modernin ja yhteisöllisen kuvan, mikä vahvistaa kokonaismielikuvaa Kuopiosta myös nuorten kaupunkina. Kuopiossa tuetaan nuorten osallisuutta ja kuullan nuorten ääntä. Nuorten toimittamat sisällöt, kuvat ja videot tuovat uusia näkökulmia ja aiheita, joita kaupungin viestinnässä ei ehkä muuten käsitellä.

Toimintamallin hyödyt ovat siis selkeästi todistettavissa ja nähtävissä. Toiminnasta ei ole hyötyä pelkästään nuorille, vaan myös laajemmin koko Kuopion kaupungille. Kuntien tekemisen painottuessa entistä enemmän kasvatuksen ja opetuksen kautta lapsiin ja nuoriin, tämä toimintamalli tulisi vakiinnuttaa osaksi pysyvää toimintaa. Se auttaa kaupunkia viestimään keskeiselle kohderyhmälleen, kohderyhmän itsensä kautta. Myös Nuori Kuopio -toimituksen TikTokin käyttöön tulisi etsiä ratkaisuja totaaliikiellon sijaan. Kaupungin keskitetty viestintä voi olla mukana ideoimassa turvallisempaa käyttötapaa.

Vastauksenaan valtuustoaloitteeseen sivistyslautakunta toteaa, että nuorten tavoittamiseksi ja kaupungin viestinnän vaikuttavuuden varmistamiseksi TikTok-näkyvyydelle tulee etsiä hallittuja, tietosuojan huomioivia ratkaisuja. Täydellinen kieltä heikentää nuorille suunnattua viestintää, vaikka riskejä onkin. Toimintamalli on osoittanut hyötynsä sekä nuorten osallisuuden että kaupungin mainemielikuvan vahvistajana, joten teknisen toimintamallin

ratkaiseminen on perusteltua. Nuori Kuopio- toimituksen ohjaustarve pyritään järjestämään pienemmällä tuntimäärällä nuorisopalvelujen tuntiohjaaja-resursseista.